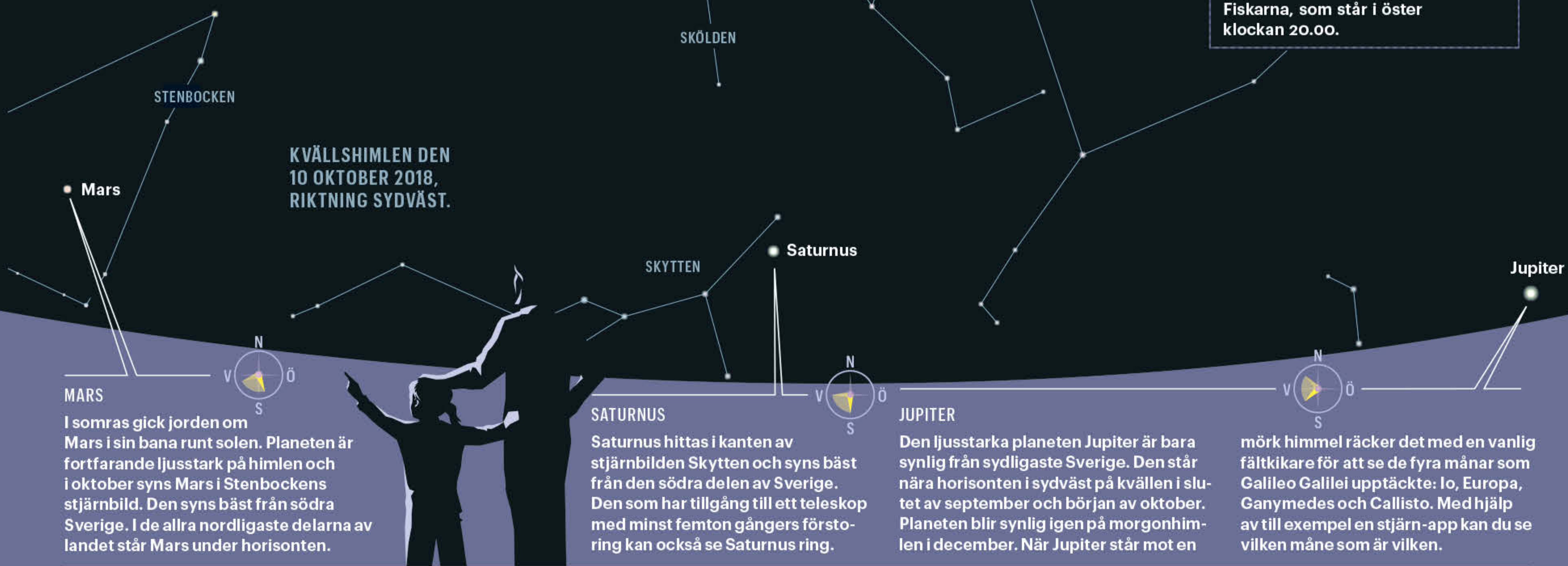
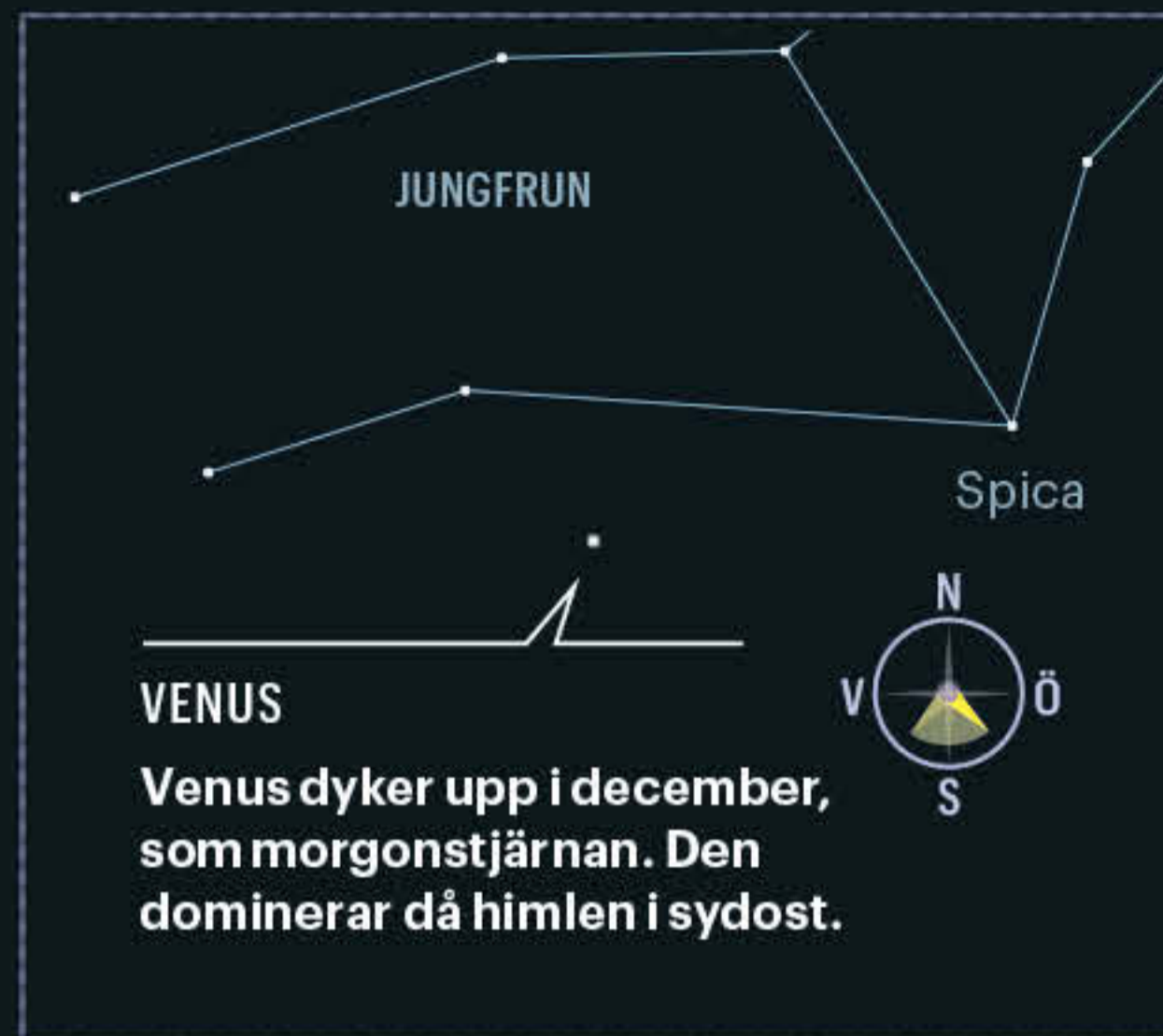

Lär känna himlen

► Det behövs ingen avancerad utrustning för att börja utforska stjärnhimlen. Med hjälp av en enkel stjärnkarta eller app till telefonen går det lätt att orientera sig. Och med en vanlig fältkikare kan du se sådant som Galileo upptäckte med sitt första teleskop, exempelvis detaljer i månens landskap och flera av Jupiters månar. Under hösten finns det möjlighet att se ett antal planeter, särskilt från södra Sverige. Flera av planeterna och de starkast lysande stjärnorna går att se från staden. Men om du söker dig bort från störande ljus, till en mörk plats med fri horisont, kommer du att upptäcka mycket mer.

Av Johan Jarnestad & Anna Davour

I somras gick jorden om Mars i sin bana runt solen. Planeten är fortfarande ljusstark på himlen och i oktober syns Mars i Stenbockens stjärnbild. Den syns bäst från södra Sverige. I de allra nordligaste delarna av landet står Mars under horisonten.

Saturnus hittas i kanten av stjärnbilden Skytten och syns bäst från den södra delen av Sverige. Den som har tillgång till ett teleskop med minst femton gångers förstoring kan också se Saturnus ring.

Den ljusstarka planeten Jupiter är bara synlig från sydligaste Sverige. Den står nära horisonten i sydväst på kvällen i slutet av september och början av oktober. Planeten blir synlig igen på morgonhimlen i december. När Jupiter står mot en

mörk himmel räcker det med en vanlig fältkikare för att se de fyra månar som Galileo Galilei upptäckte: Io, Europa, Ganymedes och Callisto. Med hjälp av till exempel en stjärn-app kan du se vilken måne som är vilken.

FÖRDJUPA DIG:

Boken *Astronomisk kalender* av Per Ahlin ger vecka för vecka tips om intressanta händelser på stjärnhimlen, var på himlen planeterna står samt information om solens upp- och nedgång i olika delar av Sverige. Boken innehåller även många praktiska råd och ett flertal stjärnkarter.

På astroinfo.se finns fördjupad information och grafiskt stöd för att förstå aktuella astronomiska händelser. I dag finns även många bra appar till mobiltelefonen, till exempel Stellarium och SkyView.

HITTA EN FÖRENING:

- Astronet: www.astronet.se
- Svensk amatörastronomisk förening: www.saaf.se
- Svenska astronomiska sällskapet: www.astronomiska.se
- Astronomisk ungdom: www.astronomiskungdom.se